

notulenboeken gedoken en kan dus melden dat de officiële oprichtingsvergadering plaatsvond op 7 januari 1949. Grouw was toen de eenenzeventigste plaats (in dit geval kan men beter zeggen: gemeente) waar de AVVL een afdeling kreeg. Eén van de oprichters was Hoogterp. Aanvankelijk was hij zowel penningmeester als incasseerder. Enkele jaren later vond het hoofdbestuur het beter die functies te scheiden, waarna Hoogterp alleen incasseerder bleef. Ondertussen is hij de zeventig gepasseerd, maar dat is voor hem geen aanleiding geweest het AVVL-bijltje erbij neer te leggen. Als hij aan het woord is, klinkt er nog iets door van het vuur dat de oudere generatie ertoe dreef de AVVL op te richten en uit te breiden. Over het hele land zijn nog zo'n twintig incasseerders actief. Hoogterp weet dat bank en giro in de toekomst zijn werk zullen overnemen. Hij is er de man niet naar om te pogen de vooruitgang tegen te houden, maar geeft toch uiting aan zijn twijfels op dat punt. Wat er in de loop der jaren ook mag zijn veranderd, één ding is naar zijn mening recht overeind gebleven: contact met de leden blijft buitengewoon belangrijk. Hij is ervan overtuigd – en voorzitter Hondema knikt instemmend – dat het regelmatige persoonlijke contact met de bevolking één van de voornaamste factoren is van de grote „ledendichtheid” in Grouw en omstreken.

„Rood” bolwerk

Bij de oprichting van de afdeling Grouw in 1949 meldden zich achtentwintig leden. Tegen de herfst begonnen voorzitter F. Haites, secretaris J. Lendekamp (de grote motor van de jonge afdeling) en penningmeester Hoogterp met het bezoeken van mensen die naar hun oordeel bij de AVVL „hoorden”. Aan het eind van 1949 werd het succes van hun inspanningen al zichtbaar: op 31 december waren er tweeënzeventig leden. Hoogterp: „Wij wisten natuurlijk waar wij wel en niet moesten zijn. Vooral de mensen die bij de SDAP waren gingen wij opzoeken.” Grouw en in ruimere zin de hele gemeente Idaarderadeel is van oudsher een „rood” bolwerk. Ook nu nog heeft het gemeentepersoneel op 1 mei een vrije dag.

De huisbezoeken bleven niet beperkt tot Grouw. Ook de omliggende dorpen werden „afgewerkt”. In de beginjaren hadden de bestuursleden geen comfortabele automobielen tot hun beschikking. Het vervoermiddel van de jaren vijftig was de fiets – en reken maar dat het 's winters koud kan zijn in het mooie Friese land. Een drietal namen willen voorzitter Hondema en incasseerder Hoogterp graag genoemd zien: mevrouw G. Kuipers-Koopstra en de heren R. de Jong en R. Wijbenga. Die drie hebben ieder vele tientallen nieuwe leden ingeschreven en dus een belangrijk steentje bijgedragen aan de voorspoedige groei van de afdeling. Hondema heeft in de notulen ontdekt, dat het hoofdbestuur in 1950 in het kader van een landelijke actie de afdeling Grouw „opdroeg” acht nieuwe leden te winnen. Dat werden er niet minder dan tachtig. Grouw werd om zo te zeggen winnaar in de race om nieuwe leden, gevolgd door Rotterdam, Amsterdam en Den Haag.

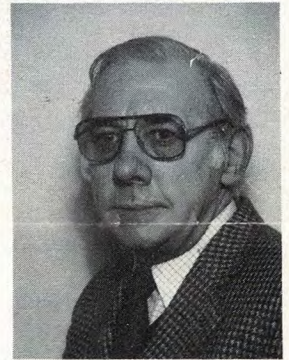
Ruim vier jaar na de oprichting trof de jonge afdeling een zware slag. Tijdens een AVVL-vergadering in Leeuwarden werd voorzitter Lendekamp getroffen door een hartaanval.

„In zijn zwakke lichaam woonde een sterke geest, die immer dreef tot de daad. Moge het ons gegeven zijn voort te arbeiden in zijn geest voor de verbreiding van de idee der crematie”, schreef secretaris Frans Haites in een In Memoriam.

Ook in Grouw merkten de bestuursleden van het eerste uur, dat sommige mensen duidelijk moeite hadden met het idee van crematie. Vooral kerkelijk georiënteerde personen meldden zich aanvankelijk nauwelijks als lid. Vandaar dat men blij was met de positieve instelling van de hervormde predikant Meyer-Drees in de jaren vijftig. Deze dominee heeft in 1952 onder andere een lezing gehouden op de afdelingsledenvergadering. Anno 1983 zijn onder de leden, ook van de afdeling Grouw, vrijwel alle kerkgenootschappen vertegenwoordigd.

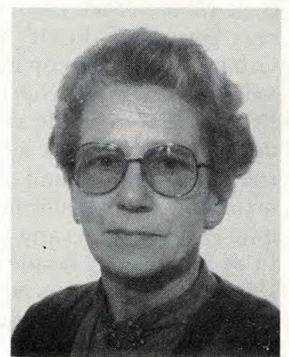
Sj. Hondema

F. v.d. Meulen

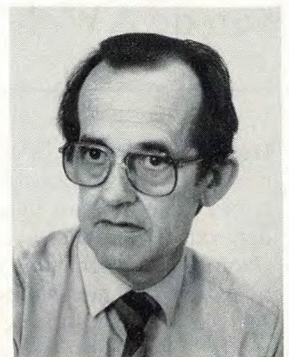

W. de Vries

mevr. J. Betten

*Bestuur
afdeling Grouw.*

K. Paulusma

Afdelingsgewijs

Opening crematorium Goutum

Een opvallende ervaring in de loop der jaren was en is, dat nogal wat mensen zich na het bijwonen van een crematie aanmelden als lid. In de jaren vijftig en zestig hadden veel inwoners van Grouw en omstreken nog nooit zo'n plechtigheid meegemaakt. Na de opening van het crematorium in Goutum (tien kilometer ten noorden van Grouw) is dat uiteraard anders geworden. In de beginjaren was de AVVL-afdeling Grouw aangewezen op het crematorium in Driehuis-Westerveld (bij Velsen). De opening van het tweede crematorium in Dieren (1954) vormde al een verbetering, maar toch duurde de (bus)reis velen ook toen nog veel te lang. De afstand werd een minder groot punt, toen er in Groningen (1962) een crematorium kwam. Oude notulenboeken maken overigens melding van excursies vanuit Grouw naar Westerveld of Dieren. In de jaren vijftig bestond daarvoor grote belangstelling. De leden maakten de reis per bus. Kosten: zes gulden vijftig per persoon. Velen spaarden daar maandelijks vijftig cent voor.

Een kwart van de bevolking is lid van de AVVL

Het bestuur van de AVVL-afdeling Grouw is er nog steeds een beetje trots op, dat de plannen voor een nieuwe gemeentelijke begraafplaats helemaal van de baan zijn. In het midden van de jaren zeventig zag het ernaar uit dat er tussen Grouw en Wartena zo'n terrein zou worden aangelegd. Toen men zich van gemeentewege echter nog eens goed in deze zaak verdiepte, luidde de conclusie dat er niet genoeg belangstelling voor een nieuwe begraafplaats zou zijn. Het grote

Grouw ten tijde van de oprichting van de afdeling in 1949

aantal voorstanders van crematie heeft ongetwijfeld in de overwegingen een rol gespeeld. Overigens heeft het denken binnen de gemeente over een nieuwe begraafplaats de afdeling in de kaart gespeeld. Verscheidene mensen wilden namelijk begraven worden in het dorp waar zij waren geboren of in ieder geval een groot deel van hun leven hadden doorgebracht. Toen dat niet meer mogelijk leek — de nieuwe begraafplaats was gepland in een soort niemandsland — was dat voor menigeen een motief om alsnog de voorkeur te geven aan crematie.

De groei van de afdeling Grouw heeft door de komst van het crematorium in Goutum in de jaren zeventig een flinke impuls gekregen. De laatste tijd gaat het wat rustiger aan en dat is logisch bij een aantal van (bijna) 2500 leden in een gebied met weinig meer dan 10.000 mensen. Toch moet er nog best wat ledenwinst te boeken zijn, zo valt er af te leiden uit de woorden van incasseerder Hoogterp. „Je komt nog altijd mensen tegen die al verscheidene jaren getrouwd zijn en helemaal niet verzekerd zijn,” zegt hij. Hij zegt het niet met zoveel woorden, maar reken maar dat hij niet zal nalaten hen te wijzen op de voordelen van crematie en van het lidmaatschap van de AVVL. Als hij over een aantal jaren stopt met het incasseerderswerk, zal de afdeling Grouw dat zeker voelen. Hoogterp: „Ik ben voor een boel mensen een soort vraagbaak. Vaak geef ik ze een tip, zo van: mensen, jullie jongste is een half jaar en die moet nu ook in de vereniging. Sommigen menen nog altijd dat kinderen tot achttien jaar niet aangemeld behoeven te worden. Ik hoop van harte dat onze nieuwe periodiek „Crematie” op dit punt mijn taak in de toekomst kan overnemen.”